

De Kennis van Nu in de klas Sprekend Nederland

Leeftijd: **13-15 jaar**
Niveau: V0 onderbouw

Samengevat

Veel Nederlanders hebben een accent in of spreken in een bepaald dialect. Zo is er Limburgs, Haags, Utrechts en nog veel meer. Er is zelfs een aparte taal: het Fries. Mensen worden vaak op hun accent of dialect beoordeeld. Welke vooroordelen hebben we bij het horen van bepaalde accenten en dialecten? Om hier achter te komen is er een groot onderzoek waar iedereen in Nederland (via een app) aan mee kan doen: 'Sprekend Nederland'.

Vakgebied

Maatschappijleer

Kernbegrippen

Taal, vooroordeel, cultuur, identiteit, multiculturele samenleving, discriminatie

Kerdoelen

Deze video sluit aan bij de volgende kerndoelen in het voortgezet onderwijs:
Onderbouw: Mens en maatschappij: 43.

Verdieping

Deze video is onderdeel van de serie '[De Kennis van Nu in de klas](#)'. Op Schooltv.nl vind je meer uit deze serie over taal, bijvoorbeeld deze aflevering over: '[Snellezen](#)'.

Antwoorden

1 Door het accent. Omar heeft een Marokkaans-Nederlands accent en wordt daardoor minder vertrouwd dan Diederik.
2a Prestige accent. **b** De 'Gooise r'. **3a** Negatiever **b** Meer **4a** Een variëteit in de standaardtaal. **b** Zeeuws, Brabants of Gronings. **5a** Als je van alle mensen die je tegenkomt uit zou moeten vinden hoe ze zijn, dan kost dat veel moeite. Door te stereotyperen heb je meteen een oordeel. **b** Stereotyperingen zorgen dat je een gevaarlijke situatie sneller herkent. **6** Eigen antwoord.

in de klas

Kijkvragen

1 De telefonist reageert heel anders op Omar dan op Diederik, terwijl ze dezelfde vraag hebben. Hoe verklaart taalwetenschapper Stefan Grondelaers dit?

2a Eén bepaald accent wordt positiever beoordeeld dan andere accenten. Hoe wordt dit accent genoemd?

b Welk 'stijlmiddel' gebruiken mensen vaak om positiever beoordeeld te worden?

3 Omcirkel het juiste woord hieronder.

a Als mensen elkaar niet kunnen zien beoordelen ze elkaar *positiever/negatiever* dan wanneer ze elkaar wel kunnen zien.

b In de toekomst zullen Nederlanders steeds *meer/minder* verschillende accenten spreken.

4 Naast accenten zijn er dialecten in taal.

a Wat is een dialect?

b Noem drie dialecten die voorkomen in Nederland.

Verdiepingsvragen:

5 Volgens Grondelaers hebben stereotyperingen een evolutionaire reden.

a Waarom zijn stereotyperingen 'handig' voor onze hersenen?

b Stereotyperingen helpen ons volgens Grondelaers overleven. Waarom is dit zo?

6 Heb je zelf weleens gemerkt dat je door je accent positiever of negatiever beoordeeld werd? Wanneer was dat en geef aan hoe je je toen voelde.